МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра конституційного, адміністративного та міжнародного права

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Методика та організація підготовки і написання дисертації

підготовки доктора філософії

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «Методика та організація підготовки і написання дисертації», підготовки доктора філософії

Розробник: Ленгер Я.І. професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права, д.ю.н., професор.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

_(д.ю.н., проф.. Ленгер Я.І.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права

(протокол № 02 від 15 вересня 2025 р.).

Завідувач кафедри: _____ д.ю.н. Книш С.В.

© Ленгер Я.І., 2025 р.

I. Опис освітнього компонента

<table>
<tr><th>Найменування показників</th><th>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь</th><th>Характеристика освітнього компонента</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Заочна форма навчання</td><td rowspan="9">Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право», спеціальність D8 Право, освітньо-професійна програма «Організаційно-правове забезпечення сталого розвитку України»

освітній рівень: третій (доктор філософії)</td><td>Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Рік навчання 2</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Кількість годин/кредитів 120/4</td><td>Семестр 4-ий</td></tr>
<tr><td>Лекції 4 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні (семінарські) 4 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">ІНДЗ: немає</td><td>Самостійна робота 98 год.</td></tr>
<tr><td>Консультації 14 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Форма контролю: залік</td></tr>
<tr></tr>
<tr><td colspan="2">Мова викладання</td><td>українська</td></tr>
</table>

II. Інформація про викладача

Ленгер Яна Іванівна
Науковий ступінь: доктор юридичних наук
Вчене звання: професор
Посада: професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права
Контактна інформація: Lenher.Yana@vnu.edu.ua

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Вибірковий освітній компонент «Методика та організація підготовки і написання дисертацій» спрямована на формування системного розуміння теоретичних і практичних засад науково-дослідної діяльності здобувачів ступеня доктора філософії. У межах курсу розглядаються сучасні методологічні підходи до планування та проведення наукового дослідження, принципи академічної доброчесності, структура і логіка дисертаційної роботи, вимоги до наукового стилю, оформлення результатів дослідження, підготовка публікацій та апробація наукових результатів. Особлива увага приділяється юридичним дослідженням, використанню порівняльно-правового аналізу, роботі з міжнародними базами даних, а також навичкам критичного мислення та наукової аргументації. Дисципліна забезпечує здобувачів практичними інструментами організації дослідницького процесу — від формулювання наукової проблеми до підготовки дисертації до захисту.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета вибіркового освітнього компонента – Метою є формування у здобувачів цілісної системи знань і практичних навичок щодо методики наукового дослідження, організації підготовки дисертаційної роботи, використання сучасних методів юридичної науки, дотримання принципів академічної доброчесності та ефективної презентації результатів наукової діяльності відповідно до національних і міжнародних стандартів.

Завдання:

- сформувати у здобувачів системне розуміння методології наукового дослідження та етапів підготовки дисертаційної роботи;
- ознайомити з сучасними підходами до планування, організації та реалізації індивідуального наукового проєкту;
- навчити формулювати наукову проблему, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, визначати наукову новизну та практичне значення результатів;
- розвинути навички застосування загальнонаукових і спеціально-юридичних методів дослідження, зокрема порівняльно-правового, системного та аксіологічного аналізу;
- сформувати вміння працювати з науковими джерелами, міжнародними наукометричними базами даних і сучасними цифровими інструментами дослідника;
- забезпечити засвоєння принципів академічної доброчесності, правил цитування та запобігання академічному плагіату;
- навчити логічно структурувати текст дисертації, оформлювати результати дослідження відповідно до чинних нормативних вимог;
- розвинути навички наукового письма, підготовки статей, тез доповідей та презентації результатів дослідження;
- сформувати здатність до критичного аналізу наукових концепцій і побудови власної аргументованої наукової позиції;
- підготувати здобувачів до апробації результатів дослідження та публічного захисту дисертаційної роботи.

3. Soft skills

- критичне та аналітичне мислення у процесі наукового пошуку;
- академічна комунікація та наукове письмо;
- тайм-менеджмент і самоорганізація дослідницької діяльності;
- навички роботи з великими обсягами інформації та науковими базами даних;
- міждисциплінарне мислення та здатність до порівняльного аналізу;
- аргументація та публічний захист власної наукової позиції;
- академічна етика й культура цитування;
- командна взаємодія у науковому середовищі та участь у наукових проєктах.

4. Структура освітнього компонента

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Консульт.	Форма контролю/ бали
Змістовний модуль 1. Методологія та організація дисертаційного дослідження						

Змістовний модуль 1. Методологія та організація дисертаційного дослідження

Тема 1. Методологічні засади наукового дослідження та сучасні підходи до підготовки дисертацій. (наукова методологія, постановка проблеми, мета й завдання дослідження).	17	0,5	0,5	16	7	**ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10**
Тема 2. Методи юридичних досліджень і робота з джерельною базою. (загальнонаукові та спеціально-правові методи, порівняльно-правовий аналіз, міжнародні наукометричні бази).	17	0,5	0,5	16		**ДС, Т, РЗ/К, Р/** 12
Тема 3. Академічна доброчесність та організація дослідницького процесу. (академічна етика, антиплагіат, планування роботи аспіранта, тайм-менеджмент).	18	1	1	16		**ДС, Т, РЗ/К, Р/ 12**
Разом за змістовим модулем 1	52	2	2	48	7	
Змістовний модуль 2. Технологія написання, оформлення та захисту дисертації						
Тема 4. Структура дисертації та академічне письмо. (логіка наукового тексту, стиль викладу, формування аргументації).	18	1	1	16	7	**ДС, Т, РЗ/К 12**
Тема 5. Оформлення результатів дослідження та наукові публікації. (цитування, стандарти APA і ДСТУ, підготовка статей, апробація результатів).	17	0,5	0,5	16		**ДС, Т, РЗ/К 12**
Тема 6. Презентація результатів і процедура захисту дисертації. (наукова комунікація, робота з рецензентами, підготовка до захисту).	19	0,5	0,5	18		**ДС, Т, РЗ/К 12**
Модульна контрольна робо						**30**
Разом за змістовим модул	54	2	2	50	7	
Усього годин	**120**	**4**	**4**	98	**14**	**100 балів**

*** Форми контролю:** ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, МКР/КР –

модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

IV. Політика оцінювання

Відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 р. протокол № 8 Вченої ради (https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf) поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи та реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, заслуховування та аналіз доповідей питань, винесених на обговорення, письмове вирішення завдань, письмові відповіді на окремі питання, участь у дискусіях/дебатах, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо.

Протягом поточної роботи здобувач освіти має набрати не менше 35 балів (як допуск до складання іспиту).

Максимальна кількість балів за поточний контроль – 70 балів.

Політика викладача щодо здобувача освіти:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувача освіти під час занять;
- своєчасне виконання завдань/робіт, щодо яких встановлено дедлайни.

<u>Не допускається:</u>

- пропуск занять без поважних причин;
- систематичні запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативних актів та в інших навчальних цілях).

Політика щодо академічної доброчесності.

Вивчаючи цей ОК, здобувач освіти погоджується виконувати етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватись політики академічної доброчесності, що передбачає:

• самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

• посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

• дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

• надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників

Волинського національного університету імені Лесі Українки https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/02/Polozhennya-pro-plagiat-gruden-24.pdf, а також у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Пропущені практичні заняття (незалежно від поважності причини) перескладаються шляхом виконання завдань практичного заняття. За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи здобувача освіти на практичних заняттях.

Пропуски на практичних заняттях та негативні оцінки (0 балів) можуть бути перескладені до початку заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі (каб. В-318). Перескладання екзамену відбувається відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК (Порядок визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29 серпня 2024 року https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали.

Відповідно до п 4.5. вищезазначеного Положення передбачено, що здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК.

Науково-методичною комісією факультету затверджено систему бонусних балів, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК в обсязі до 35 балів (протокол № 01 від 03 вересня 2025 р.).

Види студентської наукової та практичної активності	**Кількість бонусних балів**
Публікація наукової статті в періодичному науковому фаховому виданні категорії «Б» (у співавторстві із науковим керівником)	до 7 балів
Виступ з доповіддю на міжнародній, всеукраїнській науково-практичній конференції, засіданні круглого столу, симпозіуму та іншому науковому заході	до 5 балів
Публікація тез доповіді у збірнику матеріалів конференції, круглого столу чи іншого наукового заходу	до 5 балів
Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді	до 8 балів
Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	до 10 балів

V. Підсумковий контроль

Згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 року (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf) підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах у формі модульного контролю та екзамену.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи або тесту) та проводиться або під час навчального заняття (його частини).

Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить не більше як 30 балів.

Перелік питань на залік

1. Поняття наукового дослідження та його місце у підготовці здобувача ступеня доктора філософії.
2. Сучасні методологічні підходи у юридичній науці.
3. Наукова проблема, мета та завдання дослідження: вимоги до формулювання.
4. Об’єкт і предмет дисертаційного дослідження: співвідношення та практичне значення.
5. Наукова новизна та практичне значення результатів дослідження.
6. Загальнонаукові методи дослідження у праві.
7. Спеціально-юридичні методи наукового пізнання.
8. Порівняльно-правовий метод: сутність і можливості застосування.
9. Міждисциплінарні підходи у сучасних юридичних дослідженнях.
10. Джерельна база дисертації: критерії відбору наукових джерел.
11. Робота з міжнародними наукометричними базами даних (Scopus, Web of Science, Google Scholar).
12. Принципи академічної доброчесності у науковій діяльності.
13. Види академічного плагіату та способи його запобігання.
14. Організація дослідницького процесу аспіранта: планування та тайм-менеджмент.
15. Структура дисертаційної роботи: загальні вимоги.
16. Логіка побудови розділів і підрозділів дисертації.
17. Науковий стиль викладу та особливості академічного письма.
18. Аргументація та формування наукової позиції автора.
19. Бібліографічні посилання: міжнародні стандарти (APA) та національні вимоги (ДСТУ).
20. Оформлення списку використаних джерел у дисертаційній роботі.
21. Підготовка наукових статей за результатами дисертаційного дослідження.
22. Апробація результатів дослідження: конференції, семінари, публікації.
23. Етика наукової комунікації та взаємодія з рецензентами.
24. Підготовка презентації результатів дослідження.
25. Процедура подання дисертації до захисту: нормативні вимоги.
26. Роль разової спеціалізованої вченої ради у процедурі захисту.
27. Публічний захист дисертації: структура виступу та відповіді на запитання.
28. Типові помилки при підготовці дисертаційних робіт і шляхи їх уникнення.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 81	Добре	C	загалом хороша оцінка
67 74	Задовільно	D	непогано
60 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

90-100 – здобувач освіти демонструє вільне володіння теоретичними питаннями, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково дає відповіді на поставлені питання з посиланням на норми законодавства; вільно володіє термінологією;

82-89 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання відповідає повно, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти, вміло їх застосовує при відповіді на питання, однак може допускати деякі неточності чи положення без їх доведеності;

75-81 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання може порушувати системність їх викладу, допускати окремі неточності, без їх доказовості, однак знає нормативно-правові акти, застосовує при відповіді на питання, володіє основними категоріями;

67-74 – здобувач освіти володіє більшістю теоретичними питаннями з предмету вивчення, володіє термінологією з трудового права, знає нормативно-правові акти у сфері трудового права; однак не завжди може правильно та аргументовано застосувати норми трудового законодавства при відповіді на питання;

60-66 – здобувач освіти не володіє більшістю теоретичними питаннями, однак знає основні категорії та нормативно-правові акти, але при відповіді на питання не обґрунтовує та не аргументує її;

1-59 – здобувач освіти володіє теоретичними питаннями поверхнево; знає окремі категорії та нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час відповіді на питання.

Поточне оцінювання (10-12 балів)

№ п/п	Бали	Пояснення
1	**10 (12)-8(10)**	питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, зроблені конкретні висновки; здобувач освіти демонструє вільне володіння питаннями практичного заняття, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково

		виконує практичні завдання згідно поставлених вимог, бере участь у дискусії;
2	**5,1 (7,1)-7,9 (9,9)**	питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, зроблені окремі висновки; здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання практичного заняття допускає поодинокі неточності, однак знає нормативно-правові акти, вміє їх застосовувати під час розв'язуванні задач та аргументувати свою відповідь;
3	**5(7)-2,1(4,1)**	питання висвітлені поверхнево, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення; здобувач освіти не володіє більшістю питань практичного заняття, однак знає нормативно-правові акти; виконуючи завдання, посилається на законодавство, але не обґрунтовує свою відповідь;
4	**2(4) - 0**	питання висвітлені недостатньо, більшість тез потребують уточнення, доопрацювання; здобувач освіти володіє питаннями практичного заняття поверхнево; знає нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час розв'язування практичних завдань.

Критеріями оцінювання знань здобувачів освіти під час усних та письмових відповідей з курсу є:

- повнота розкриття питання;
- використання основної та додаткової літератури (нормативно-правових актів, підручників, навчальних посібників, журналів тощо);
- логічна послідовність та системність викладення матеріалу, культура мовлення;
- аналітичність мислення, вміння робити порівняння та формулювати висновки.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси:

Основна:

- **Нормативно-правові акти та офіційні документи**

- Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Перелік від 23.03.2016 № 261 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/261-2016-%D0%BF (дата звернення: 18.02.2026).
- Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 12.01.2022 № 44 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/44-2022-%D0%BF (дата звернення: 18.02.2026).
- Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19 (дата звернення: 18.02.2026).
- Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» : офіц. матеріали МОН України. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf (дата звернення: 18.02.2026).
- Рекомендації для експертів із розгляду внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти (у т. ч. щодо академічної доброчесності) : метод. матеріали / НАЗЯВО. URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/3.-%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-

%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D1%96%D0%B2-%D0%90%D0%BA%D0%94.pdf (дата звернення: 18.02.2026).
• Рекомендації закладам вищої освіти щодо розроблення та впровадження системи забезпечення академічної доброчесності : метод. рекомендації / НАЗЯВО. URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%96%CC%88-%D0%97%D0%92%D0%9E-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%96%CC%88-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf (дата звернення: 18.02.2026).
• Глосарій термінів з академічної доброчесності : інформ.-довідк. матеріали / НАЗЯВО. URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B9.pdf (дата звернення: 18.02.2026).

2) Основна література (методологія дослідження, дизайн, якісні/кількісні методи)

• Booth, W. C., Colomb, G. G., & Williams, J. M. *The Craft of Research*. Chicago : University of Chicago Press.
• Creswell, J. W., & Creswell, J. D. *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Thousand Oaks : SAGE.
• Maxwell, J. A. *Qualitative Research Design: An Interactive Approach*. Thousand Oaks : SAGE.
• Yin, R. K. *Case Study Research and Applications: Design and Methods*. Thousand Oaks : SAGE.
• Flick, U. *An Introduction to Qualitative Research*. London : SAGE.
• Punch, K. F. *Developing Effective Research Proposals*. London : SAGE.
• Bryman, A. *Social Research Methods*. Oxford : Oxford University Press.
• Silverman, D. *Doing Qualitative Research*. London : SAGE.
• Patton, M. Q. *Qualitative Research & Evaluation Methods*. Thousand Oaks : SAGE.

3) Юридична методологія та socio-legal research

• McConville, M., & Chui, W. H. (Eds.). *Research Methods for Law*. Edinburgh : Edinburgh University Press.
• Van Hoecke, M. (Ed.). *Methodologies of Legal Research: Which Kind of Method for What Kind of Discipline?* Oxford : Hart Publishing.
• Banakar, R., & Travers, M. (Eds.). *Theory and Method in Socio-Legal Research*. Oxford : Hart Publishing.
• Zweigert, K., & Kötz, H. *An Introduction to Comparative Law*. Oxford : Oxford University Press.
• Siems, M. *Comparative Law*. Cambridge : Cambridge University Press.
• Epstein, L., & King, G. The rules of inference. *The University of Chicago Law Review*.

4) Академічне письмо, робота з джерелами, публікації, цитування

• American Psychological Association. *Publication Manual of the American Psychological Association (APA)*. Washington, DC : APA.
• Swales, J. M., & Feak, C. B. *Academic Writing for Graduate Students: Essential Tasks and Skills*. Ann Arbor : University of Michigan Press.
• Belcher, W. L. *Writing Your Journal Article in Twelve Weeks: A Guide to Academic Publishing Success*. Chicago : University of Chicago Press.
• Hart, C. *Doing a Literature Review: Releasing the Research Imagination*. London : SAGE.
• Ridley, D. *The Literature Review: A Step-by-Step Guide for Students*. London : SAGE.
• Williams, J. M., & Bizup, J. *Style: Lessons in Clarity and Grace*. New York : Pearson.

• **5) Інформаційні ресурси та інструменти дослідника (для практичних)**

• Zotero : reference manager (офіц. ресурс).
• Google Scholar : пошукова система наукових публікацій (офіц. ресурс).
• Scopus : бібліографічна та реферативна база даних (ресурс за наявності доступу ЗВО).
• Web of Science : наукометрична платформа (ресурс за наявності доступу ЗВО).